

2022-05-30

Epidemiologisk lägesbild, uppdaterad 2022-05-30

AKTUELL SJUKDOM

Högpatogeten fågelinfluensa (HPAI) (anges i texten som fågelinfluensa)

HÄNDELSEN

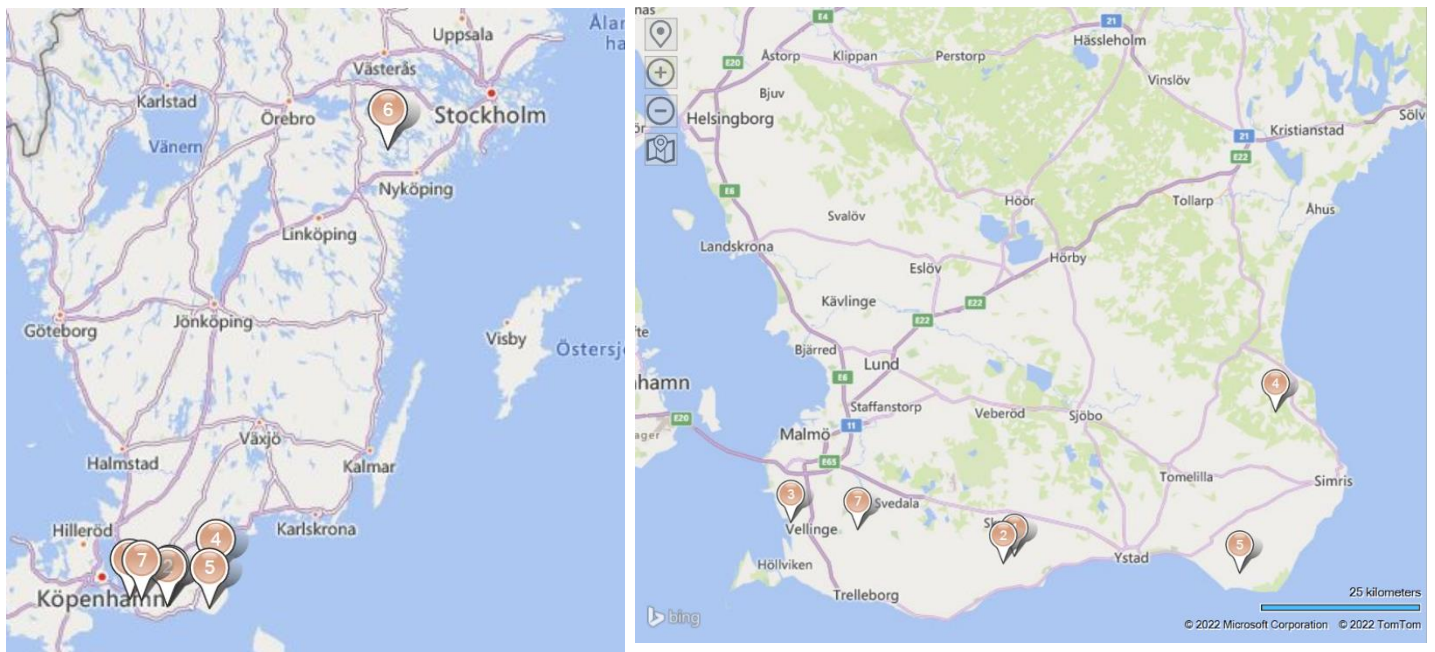
Pågående utbrott av fågelinfluensa på vilda fåglar samt tamfjäderfä i Europa och Sverige.

Situationen i Sverige

Tabell 1, Konstaterade utbrott av fågelinfluensa hos fjäderfä och andra fåglar i fångenskap säsong 2021/22:

Datum för konfirmering	Subtyp	Län	Kommun	Typ av anläggning	ID (JV)
2022-03-01	H5N1	Skåne	Vellinge	Hobby	IP7
2021-12-30	H5N1	Sörmland	Flen	Hobby	IP6
2021-12-27	H5N1	Skåne	Ystad	Matfågel (kalkon)	IP5
2021-12-17	H5N1	Skåne	Simrishamn	Unghöns	IP 4
2021-12-17	H5N1	Skåne	Vellinge	Hobby	IP 3
2021-12-13	H5N1	Skåne	Skurup	Matfågel (kalkon)	IP2
2021-12-01	H5N1	Skåne	Skurup	Hobby	IP 1

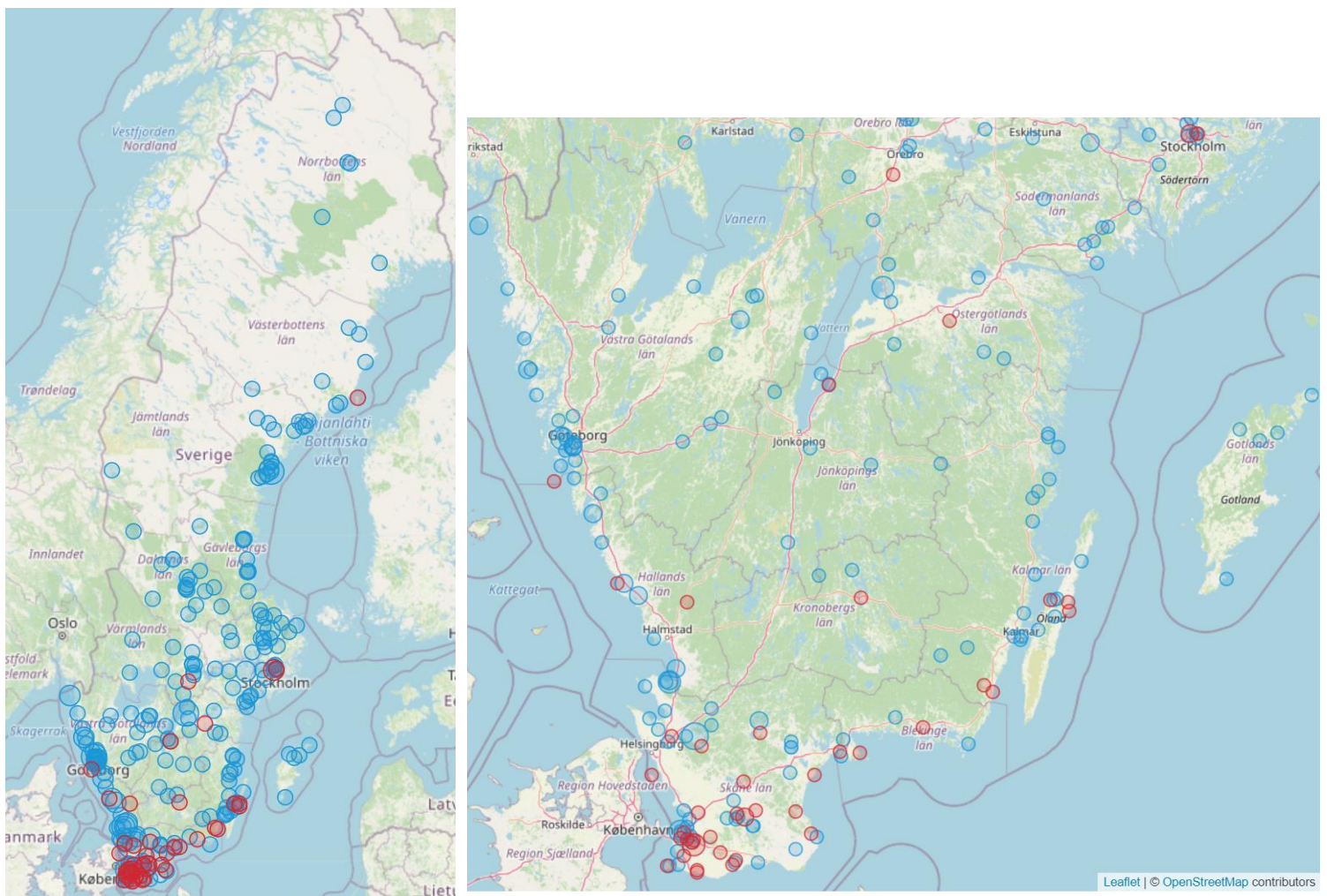
Jordbruksverket beslutade i enlighet med internationell lagstiftning om åtgärder vilket bland annat innebar avlivning av fjäderfän och sanering på drabbade anläggningar samt förstärkt övervakning och restriktioner vad gäller förflyttningar till och från fjäderfäanläggningar i närområdet. Inga restriktionszoner är aktiva i dagsläget och högriskområdet för fågelinfluensa upphävdes 29 april 2022.

Figur 1: Kartor över konstaterat smittade anläggningar. Kartnumret motsvarar IP-nummer (infekterad produktionsplats).

Sedan förra lägesbilden 4 maj har inga misstankar om fågelinfluensa hos tama fåglar inkommit till SVA. Inga fynd av fågelinfluensa har gjorts hos vilda fåglar i Sverige under samma period.

SVA får fortsatt in rapporter från olika delar av landet till rapporteravilt.sva.se om fynd av enstaka sjuka eller döda vilda fåglar. Undersökning avseende fågelinfluensa görs löpande på dessa förutsatt att SVA bedömer att det är relevanta fåglar att analysera och att det finns möjlighet att skicka in fågeln till SVA. Fynd av fågelinfluensa hos vilda fåglar under säsongen har gjorts i länen Skåne, Kalmar, Halland, Östergötland, Stockholm, Västra Götaland, Blekinge, Jönköping, Kronoberg, Örebro och Västerbottens län sedan 1 oktober 2021, se figur 2 och tabell 2.

Figur 2: Kartor över fynd av fågelinfluensa hos vilda fåglar sedan 1 oktober 2021 där positiva fynd markeras med röda prickar och fåglar provtagna med negativa resultat med blåa prickar.

Tabell 2, Konfirmerade fynd av fågelinfluensa hos vilda fåglar sedan 1 oktober 2021

Ankomstdatum till SVA	Subtyp	Län	Kommun	Fågelart
2022-04-28	H5N1	Kalmar	Borgholm	Vitkindad gås
2022-04-22	H5N1	Kronoberg	Växjö	Gråtrut
2022-04-12	H5N1	Västerbotten	Umeå	Havsörn
2022-04-07	H5N1	Örebro	Örebro	Sångsvan
2022-03-17	H5N1	Kronoberg	Växjö	Skrattmåås
2022-03-10	H5N1	Skåne	Hörby	Stork
2022-03-08	H5N1	Skåne	Trelleborg	Grågås
2022-02-17	H5N1	Blekinge	Ronneby	Vitkindad gås
2022-02-10	H5N1	Västra Götaland	Göteborg	Duvhök
2022-01-27	H5N1	Skåne	Klippan	Ormvråk
2022-01-27	H5N1	Skåne	Åstorp	Ormvråk
2022-01-27	H5N1	Stockholm	Stockholm	Knölsvan

2022-01-25	H5N1	Skåne	Simrishamn	Ormvråk
2022-01-24	H5N1	Skåne	Skurup	Ormvråk
2022-01-12	H5N1	Skåne	Hässleholm	Gråtrut
2022-01-12	H5N1	Jönköping	Jönköping	Knölsvan
2022-01-07	H5N1	Halland	Falkenberg	Skata
2022-01-05	H5N1	Blekinge	Sölvesborg	Vitkindad gås
2022-01-05	H5N1	Blekinge	Sölvesborg	Gråtrut
2022-01-04	H5N1	Skåne	Svedala	Vitkindad gås
2022-01-03	H5N1	Stockholm	Stockholm	Knölsvan
2022-01-03	H5N1	Stockholm	Stockholm	Knölsvan
2021-12-23	H5N1	Skåne	Skurup	Sångsvan
2021-12-23	H5N1	Skåne	Sjöbo	Ormvråk
2021-12-21	H5N1	Skåne	Vellinge	Havstrut
2021-12-21	H5N1	Skåne	Vellinge	Vitkindad gås
2021-12-21	H5N1	Skåne	Trelleborg	Gråtrut
2021-12-21	H5N1	Kalmar	Borgholm	Vitkindad gås
2021-12-21	H5N1	Skåne	Sjöbo	Vitkindad gås
2021-12-21	H5N1	Skåne	Sjöbo	Vitkindad gås
2021-12-20	H5N1	Skåne	Eslöv	Vitkindad gås
2021-12-17	H5N1	Kalmar	Torsås	Bläsgås
2021-12-16	H5N1	Skåne	Kristianstad	Vitkindad gås
2021-12-10	H5N1	Kalmar	Torsås	Vitkindad gås
2021-12-01	H5N1	Skåne	Svedala	Havsörn
2021-11-18	H5N1	Kalmar	Borgholm	Grågås
2021-11-16	H5N1	Halland	Hylte	Gråtrut
2021-11-11	H5N1	Skåne	Simrishamn	Sädgås
2021-11-11	H5N1	Skåne	Lund	Vitkindad gås
2021-11-11	H5N1	Skåne	Malmö	Grågås
2021-11-11	H5N1	Skåne	Malmö	Kaja
2021-11-11	H5N1	Skåne	Malmö	Ormvråk
2021-11-09	H5N1	Skåne	Landskrona	Havstrut
2021-11-04	H5	Skåne	Svedala	Fasan
2021-11-04	H5N1	Skåne	Svedala	Fasan
2021-11-04	H5N1	Skåne	Svedala	Ormvråk
2021-11-03	H5N1	Skåne	Svedala	Grågås
2021-11-02	H5N1	Skåne	Malmö	Vitkindad gås
2021-10-15	H5N8	Östergötland	Linköping	Kanadagås

Aktuell filtrerbar karta och annan interaktiv grafik över fågelinfluensaövervakningen hos vilda fåglar finns här:

<https://www.sva.se/annesomraden/smittlage/smittlage-for-fagelinfluensa/>

Karta över rapporter om sjuka eller döda vilda fåglar som kommit in till rapporteravilt.sva.se finns på samma sida.

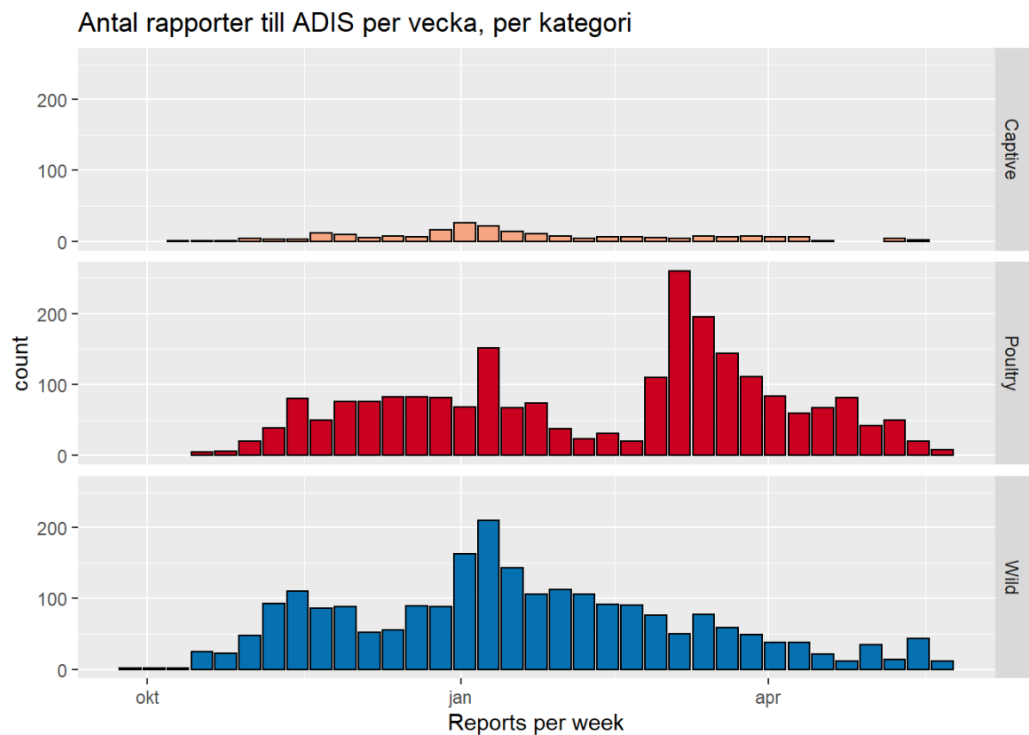
Situationen i Europa

Antal fall i Europa rapporterade till EU:s databas ADIS (sammanställt på <https://www.izsvenezie.com/documents/reference-laboratories/avian-influenza/europe-updates/HPAI/2021-1/total-events.pdf>) med bekräftad fågelinfluensa från 1 oktober 2021: 2313 utbrott på fjäderfä, 91 utbrott på andra fåglar i fångenskap och 2430 fall på vilda fåglar. Sedan förra lägesbilden 4/5 har 83 utbrott på fjäderfä, fyra utbrott på andra fåglar i fångenskap och 91 fall av fågelinfluensa på vilda fåglar rapporterats. Det land som rapporterat flest fynd hos vilda fåglar sedan 4/5 är Tyskland med 31 rapporter följt av Nederländerna med 24 rapporter. De nordiska länderna fortsätter att rapportera fall på vilda fåglar där Island rapporterar 15 fall, Norge sex och Danmark, Sverige och Finland rapporterar tre fall vardera sedan 4/5. Det är nytt för den här fågelinfluensa säsongen att sjukdomen fått spridning till mer nordliga breddgrader som Island, Nordnorge och Västerbotten i Sverige.

Sedan förra lägesbilden kommer majoriteten av rapporterna som rör fjäderfä från Ungern som rapporterat 74 utbrott där ca 80 % av utbrotten rör produktion med ankor eller gäss. I Frankrike där det totalt rapporterats 1366 utbrott hos fjäderfä under säsongen verkar spridningstakten nu avtagit och bara fem utbrott på fjäderfä har rapporterats sedan förra lägesbilden 4/5. Under perioden har utbrott hos fjäderfä även rapporterats från Tyskland, Moldavien, Kosovo och Slovakien.

Storbritannien har hittills rapporterat 118 utbrott av fågelinfluensa sedan 2 november 2021 vilket är landets värsta säsong någonsin. Den 2 maj hävdades dock kravet på att hålla fjäderfä inomhus i hela Storbritannien efter att läget förbättrats.

Fødevarestyrelsen i Danmark har beslutat om att upphäva krav på att hålla fjäderfä inne eller under tak från och med onsdagen 4 maj. Beslutet baseras på deras senaste riskvärdering som finns på [myndighetens webbplats](#).

Figur 3: Antal rapporter till ADIS per vecka, per kategori. Eftersom data från de rapporterade länderna inte görs på helt likartat sätt kan vissa rapporter som rör vilda fåglar felaktigt klassificeras som "captive" (andra fåglar i fångenskap) i figuren och sammanställningen i lägesbilden.

I Europa har typerna H5, H5N1, H5N2, H5N3 och H5N8 påvisats under denna säsong (sedan 1 oktober). Rapporter i november och framåt domineras av typen H5N1. Analyser visar att det är två olika genetiska kluster av fågelinfluensa H5N1 som cirkulerar varav det ena är virus som "översomrat" sommaren 2021 i Europa, medan det andra har likheter med virus från utbrott under sensommaren 2021 i Ryssland.

Kort beskrivning av aktuell övervakning:

Övervakning för fågelinfluensa hos tamfågel baseras i första hand på klinisk/passiv övervakning (dvs att djurägare reagerar på symptom eller ökad dödlighet och tar kontakt med veterinär) i fjäderfäfloccar, vilket bedöms som en känslig övervakningsmetod då infektion snabbt orsakar ökad dödlighet hos de flesta fågelarter, med undantag för andfåglar. Serologisk övervakning görs i viss utsträckning men syftar främst till att upptäcka lågpatogen fågelinfluensa.

Övervakning av vilda fåglar baseras på provtagning av självdöda eller sjuka och avlivade djur. SVA:s viltveterinärer begär in fåglar baserat i första hand på rapporter som kommer in till rapporteravilt.sva.se. Mellan 400 - 500 vilda fåglar undersöks årligen.

ANTAGANDEN OCH ANALYS

Det har nu gått en månad sedan högriskområdet för fågelinfluensa upphävdes då det blev möjligt att tillåta utevistelse för kommersiella fjäderfä och inga utbrott hos tama fåglar har konstaterats under den perioden. Det är också en månad sedan det senaste fallet av fågelinfluensa hos vilda fåglar inkom till SVA för undersökning. Det är också positivt att vårflytten för de vattenlevande flyttfåglar nu i princip är klar och fåglarna nu har rört sig vidare till sina häckningsområden. I tillägg är vi nu inne i en period med varmare temperaturer och högre UV-instrålning vilket bidrar till att virusets överlevnadstid i miljön blir kortare.

Bedömningen är att sannolikheten för introduktion av fågelinfluensa till fjäderfä och andra tamfåglar från vilda fåglar är betydligt lägre än tidigare under säsongen men fortfarande inte försumbar. Behov av fortsatt förebyggande arbete för att förhindra att fjäderfä kommer i direkt eller indirekt kontakt med vilda fåglar kvarstår därmed. SVA uppmanar också till att stärka det förebyggande arbetet för fågelinfluensa inför hösten då det skulle kunna komma en ny introduktion av fågelinfluensa med vilda fåglar i samband med höstflytten.

SVA vill fortsatt uppmana djurägare att skyndsamt kontakta sin veterinär vid kliniska symptom, avvikelser i produktionsparametrar eller ökad dödlighet bland fjäderfä som skulle kunna tyda på fågelinfluensa.

Risken att de fågelinfluensavirus som har förekommit i Europa under de senaste åren smittar människor bedöms generellt vara låg (Folkhälsomyndigheten). Det har dock förekommit enstaka rapporter om smitta med fågelinfluensa H5N1 till däggdjur inkl. människa. Den typ av fågelinfluensa H5N1 som konstaterats i Sverige och Europa 2021 och 2022 ska inte förväxlas med H5N1 som påvisades i Sverige 2006–2007, som innebar högre risker för människor.

Eftersom det nu förväntas vara lågsäsong för fågelinfluensa tar SVA:s lägesbilder för sjukdomen härmed en paus förutsatt att inget oförutsett inträffar.